

М О Т И В И

за разработване на проект на Наредба за техническите изисквания към сградите за защита от радон

1. Причини, които налагат приемането на нормативния акт.

Проектът на Наредба за техническите изисквания към сградите за защита от радон е разработен от Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) на основание на § 18, ал. 1 във връзка с чл. 169, ал. 1 от Закона за устройство на територията (ЗУТ).

Проектът на нормативния акт е разработен в изпълнение на държавната политика за превенция и защита на населението от облъчване на радон в сградите, изпълнявана чрез Стратегията за намаляване на риска от облъчване от радон за периода 2018 г. до 2027 г. (Стратегията) и Националния план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018 - 2022 г., приети с Решение № 55 от 1 февруари 2018 година на Министерския съвет на Република България. Изпълнението на дейностите, залегнали в националните стратегически документи има решаващо значение за реализиране на целите за намаляване риска от облъчване от радон с цел намаляване и предотвратяване на риска от заболявания, свързани с радон.

Основание за разработване на наредбата е мярка 2.2. *„Изготвяне на проект за нов нормативен акт или изменение на действащите (методически указания за изготвянето му)“* от Работната програма – Приложение № 1 от Национална програма за намаляване въздействието на радон в сгради върху здравето на българското население 2013 – 2017 г.

Разработването на проекта на наредба стартира през 2015 г., както беше предвидено в Национална програма за намаляване въздействието на радон в сгради върху здравето на българското население 2013 – 2017 г. и се извърши на два етапа:

➤ Етап I - 2015 г. 2016 г: Анализ на действащите технически нормативни актове и проучване на европейските практики за проектиране и защита на сгради от радон и доклад с предложение за допълнение на действащите актове или за изработване на нов нормативен акт за ограничаване нивата на радон“;

➤ Етап II - 2017 г.: Разработване на проект на Наредба за техническите изисквания към сградите за защита от радон в т.ч. на две групи методики за проектиране на техническите мерки за защита на сградите от радон.

Анализът на действащите технически нормативни актове и проучването на европейските практики за проектиране и защита на сгради от радон приключи със заключение, че е необходимо разработването на нова наредба тъй като в България към този момент няма технически нормативен акт, който да урежда технически правила и норми за прилагането на практика на превантивни технически мерки при строеж на нови сгради или на коригиращи мерки в съществуващи сгради в експлоатация.

Технически нормативен акт за проектиране и строителство с такава тематика се разработва за първи път в България и е мярка по прилагането на политиките за намаляването на риска от облъчване от радон чрез конкретни действия в строителния сектор.

Регламентирането на технически изисквания към участниците в строително-инвестиционния процес реферира към изискванията на Директива 2013/59/ЕС на Съвета от 5 декември 2013 г. за определяне на основни норми на безопасност за защита срещу опасностите, произтичащи от излагането на йонизиращо лъчение и за отмяна на директиви 89/618/ЕС, 90/641/ЕС, 96/29/ЕС, 97/43/ЕС и 2003/122/ЕС (ОВ L13 от 17.01.2014 г.), (Директива 2013/59/ЕС).

Наредбата е предназначена за подпомагане дейността на всички участници в строително-инвестиционния процес съгласно персонифицирането им в Закона за устройство на територията: възложители, строители, физически лица, упражняващи технически контрол за част "Конструктивна", проектанти, консултанти, технически ръководители, доставчици на машини, съоръжения и технологично оборудване.

2. Цели, които се поставят с приемането на нормативния акт.

Целите на наредбата реферират изцяло към националната стратегическа цел за: *„Намаляване на колективния и индивидуалния риск за българското население от облъчване на радон в сгради, чрез провеждане на дългосрочна политика за осигуряване на стабилна правна и институционална рамка и подпомагане на изпълнението на мерките за намаляване на облъчването от радон“* и конкретно към Оперативна цел 4 *„Въвеждане на технически правила и норми за прилагането на практика на адекватни превантивни (защитни) мерки при строеж на нови сгради и коригиращи (възстановителни) мерки в съществуващи сгради в*

експлоатация“ от Стратегията за намаляване на риска от облъчване от радон за периода 2018 г. до 2027 г.

С проекта на Наредба за техническите изисквания към сградите за защита от радон се цели:

2.1. въвеждане на технически изисквания при проектиране и изграждане на нови сгради и при основен ремонт, реконструкция и обновяване на съществуващи сгради по отношение предприемането на технически мерки за защита от проникване на радон 222 (радон) във въздуха на закрити помещения в сградите;

2.2. класификацията на сградите за защита от радон и определяне на техническите показатели за проектиране на мерките за защита от радон в нови и в съществуващи сгради;

2.3. прилагане на унифицирани методики за проектиране и изпълнение на контактната конструкция на сградите със земната основа, както и на присъединителните връзки на подземни съоръжения и достъпите чрез контактната конструкция в т.ч. проектиране и изпълнение на хидроизолация, устойчива на проникване на радон;

2.4. прилагане на унифицирани методики за проектиране и изпълнение на видовете специфични системи за вентилация за защита на сградите от радон.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на нормативния акт.

За прилагане на предложения проект на наредба не са необходими финансови и други средства.

4. Очаквани резултати от прилагането на нормативния акт.

С приемането на проекта Наредба за техническите изисквания към сградите за защита от радон се очакват следните резултати:

4.1. Изпълнение на конкретни разпоредби от Директива 2013/59/ЕС, отнасящи се до облъчване от радон в закрити помещения.

4.2. Подпомагане компетентността на проектантите, консултантите, строителите и възложителите с ясни технически изисквания и правила за изпълнение на технически мерки за превенция и защита на обитателите на сгради от облъчване с радон в закрити помещения.

4.3. Подпомагане осведомеността на гражданите за нивата на потенциална вероятност от проникване на радон, при които е необходимо да се предприемат превантивни или коригиращи технически мерки в сградите.

4.4. Подпомагане на публичните възложители - общински и държавни администрации при определяне на техническите изисквания за възлагане на обществени поръчки по реда на Закона за обществените поръчки.

4.5. Принос в изпълнение на националната политика за намаляване на риска от облъчване от радон за периода на изпълнение на националната Стратегия за намаляване на риска от облъчване от радон за периода 2018 г. до 2027 г. и Националния план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018 - 2022 г. (НПДНРОР 2018 г. – 2022 г.)

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз.

Проектът на нормативния акт е обвързан пряко с новата *Наредба за радиационна защита* (Обн. ДВ. бр.16 от 20 Февруари 2018 г.), приета с Постановление на Министерския съвет № 20 от 14.02.2018 г., където е транспонирано изискването на чл. 74 от Директива 2013/59/ЕС за определяне на национално референтното ниво за средногодишната обемна активност на радон във въздуха в закрити помещения.

Изготвеният проект на Наредба за техническите изисквания към сградите за защита от радон не въвежда изисквания на европейски регламенти и директиви, но е разработен на база приети национални политики и мерки за транспониране на Директива 2013/59/ЕС, за изпълнението на които в Република България са ангажирани редица заинтересовани ведомства.